

**Najwyższa Izba Kontroli
Departament Nauki, Oświaty
i Dziedzictwa Narodowego**

Warszawa, dnia 20 października 2010 r.

**Pan
Jarosław Godun
Dyrektor
Instytutu Polskiego w Kijowie**

KNO-4101-03-10/2010
P/10/070

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701, ze zm.), zwanej dalej *ustawą o NIK*, Najwyższa Izba Kontroli, Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego skontrolował realizację przez Instytut Polski w Kijowie (*Instytut*) zadań w zakresie promocji kultury polskiej w latach 2009-2010 (I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli, podpisanym w dniu 30 września 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Panu Dyrektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, realizację przez Instytut zadań związanych z promocją kultury polskiej.

Formułując ocenę pozytywną, NIK uwzględniła zakres i różnorodność zrealizowanych przez Instytut działań na rzecz promocji kultury polskiej. Podjęte przez Instytut działania promocyjne obejmowały najważniejsze dziedziny kultury polskiej, w tym wiedzę o Polsce i jej historii, malarstwo, fotografię, film, teatr, muzykę, język i literaturę polską.

W latach 2009-2010 (I półrocze) Instytut na działalność programową wydatkował – w przeliczeniu na PLN – łącznie 847,5 tys. zł, w tym: w 2009 r. – 620,4 tys. zł, w I półroczu 2010 r. – 227,1 tys. zł. Koszty działalności programowej stanowiły odpowiednio 28,8% oraz 26,4% kosztów ogółem.

W ww. latach Instytut zorganizował lub współorganizował 129 przedsięwzięć (86 – w 2009 r., 43 – w I półroczu 2010 r.), z czego w swojej siedzibie – 2 (w 2009 r.), na terenie Kijowa – 64 (43 – w 2009 r., 21 – w I półroczu 2010 r.), w 19 innych miastach Ukrainy – 63 (40 – w 2009 r., 23 – w I półroczu 2010 r.).

Warta podkreślenia jest aktywność Instytutu w pozyskiwaniu miejscowych instytucji kultury, ośrodków społeczno-politycznych oraz ich przedstawicieli do współorganizacji i pełnienia roli partnerów działań promocyjnych. Dzięki staraniom Instytutu, kultura polska prezentowana była szerokiej publiczności na licznych festiwalach, wystawach i konkursach, często o zasięgu międzynarodowym. Z inicjatywy Instytutu tłumaczono na język ukraiński prace wybitnych polskich autorów i publicystów, a także upowszechniano wiedzę na temat polskiej transformacji ustrojowej.

Pozytywnie należy ocenić wdrażanie przez Instytut systemu bibliotecznego *MAK+*, mającego na celu ułatwienie dostępu do zbiorów bibliotecznych Instytutu, oraz modernizację i unowocześnianie strony internetowej.

Stwierdzone nieprawidłowości polegały na nieterminowym przedkładaniu projektów planów rocznych i założeń planowanych na dany rok działań promocyjnych oraz nierzetelnym sporządzeniu sprawozdania za 2009 r.

1. Instytut nieterminowo przedłożył Ministerstwu Spraw Zagranicznych projekt rocznego planu na 2009 r. oraz sugestie zadań na rok 2010.

Projekt rocznego planu pracy Instytutu na 2009 r. został przekazany do Ministerstwa Spraw Zagranicznych dopiero w dniu 20 sierpnia 2010 r., pomimo że zgodnie z § 6 ust. 2 zarządzenia nr 47 Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 22 grudnia 1998 r. w sprawie planowania i sprawozdawczości w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, przedstawicielstwach dyplomatycznych, stałych przedstawicielstwach przy organizacjach międzynarodowych, urzędach konsularnych i instytutach polskich (Dz. Urz. MSZ z 2007 r., Nr 5, poz. 178, ze zm.) termin przedłożenia projektu rocznego planu pracy wraz z uzasadnieniem upłynął w dniu 31 października 2008 r.

Sugestie zadań na 2010 r. zostały przedłożone 80 dni po terminie (10 grudnia 2009 r.) określonym w § 28 pkt 3 w związku z § 17 ust. 2 zarządzenia nr 25 Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 23 listopada 2009 r. w sprawie planowania i sprawozdawczości w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, przedstawicielstwach dyplomatycznych, stałych

przedstawicielstwach przy organizacjach międzynarodowych, urzędach konsularnych i instytutach polskich (Dz. Urz. MSZ Nr 6, poz. 89).

2. Sprawozdanie z działalności merytorycznej Instytutu za 2009 r. zostało sporządzone nierzetelnie w zakresie liczby przedsięwzięć zorganizowanych w tym okresie przez Instytut.

W aneksie do ww. dokumentu, zawierającym pełny wykaz zorganizowanych przez Instytut przedsięwzięć kulturalnych, ujęto wykonanie 86 projektów, podczas gdy w części opisowej sprawozdania podano, że Instytutu w 2009 r. zorganizował 101 projektów.

Ponadto uwagi NIK dotyczą nieopracowania wieloletniego programu działalności Instytutu, uwzględniającego system monitoringu i ewaluacji skuteczności realizowanych działań na rzecz zbudowania pozytywnego wizerunku Polski. Stwierdzono, że Instytut realizuje zadania planowane w cyklu rocznym, które następnie są uszczegóławiane w planach kwartalnych. Natomiast nie został opracowany wieloletni program działalności Instytutu.

W ocenie NIK perspektywiczne planowanie działalności w zakresie dyplomacji publicznej i kulturalnej, polegające w szczególności na określaniu kierunków jej rozwoju, celów i wskaźników realizacji oraz diagnozowaniu obszarów problemowych, ma istotne znaczenie dla wypracowania spójnej i długofalowej polityki promocyjnej Polski.

Należy podkreślić, że – zgodnie z postanowieniami Regulaminów organizacyjnych MSZ, obowiązujących w latach 2009-2010 [§ 34 ust. 2 pkt 1 i 2 Regulaminu z dnia 24 marca 2009 r. (Dz. Urz. MSZ Nr 2, poz. 12, ze zm.) oraz § 36 ust. 2 pkt 1 i 2 Regulaminu z dnia 31 grudnia 2009 r. (Dz. Urz. MSZ Nr 7, poz. 111)] – do zadań ogólnych placówek zagranicznych, w tym Instytutów Polskich, należało aktywne uczestniczenie w procesie formułowania i realizowania polityki zagranicznej, w szczególności wypracowywanie koncepcji, proponowanie rozwiązań i zgłaszanie inicjatyw w zakresie właściwości merytorycznej, a także przygotowywanie projektów m.in. programów, planów, analiz, opinii, wniosków.

Ustalono, że Instytut nie wypracował systemu monitoringu i ewaluacji efektywności swojej działalności.

Jedynym instrumentem służącym ewaluacji podejmowanych przez Instytut działań był przegląd ukraińskiej prasy pod kątem prezentowania informacji promujących wydarzenia organizowane przez Instytut. Natomiast Instytut nie prowadził systematycznej analizy dotyczącej frekwencji uczestników organizowanych przez Instytut projektów.

W ocenie NIK istnieje konieczność wdrożenia praktyki planowania szczegółowych celów działalności w zakresie dyplomacji publicznej i kulturalnej oraz mierników ich osiągnięcia.

Brak powyższych celów i mierników działań promocyjnych, zdaniem NIK, uniemożliwia jednoznaczne określenie wpływu działalności Instytutu na budowę wizerunku Polski jako kraju o bogatym dziedzictwie kulturowym, a także nie pozwala na zwymiarowanie efektów działalności promocyjnej i w konsekwencji uniemożliwia dokonanie oceny skuteczności zrealizowanych przez Instytut zadań.

Przedstawiając Panu Dyrektorowi powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o realizację następujących wniosków pokontrolnych:

- 1) terminowe przedkładanie projektów planów rocznych i założeń planowanych na dany rok działań promocyjnych,
- 2) rzetelne sporządzanie sprawozdań z działalności merytorycznej,
- 3) rozważenie opracowania wieloletniego programu działalności Instytutu, formułującego szczegółowe cele oraz mierniki, służące ocenie efektywności i skuteczności podejmowanych działań.

Najwyższa Izba Kontroli Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, zwraca się do Pana Dyrektora o przesłanie, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie siedmiu dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Dyrektorowi prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Departamentu Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej Komisji NIK.